

Suwalski Program Edukacji i Animacji Kulturalnej SPEAK

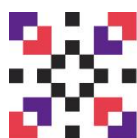
Projekt „SPEAK – Suwalski Program Edukacji i Animacji Kulturalnej”
jest współfinansowany ze środków **Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego**
oraz budżetu **Miasta Suwałki**

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Raport z badań Ex - post

Projekt SPEAK - Suwalski Program
Edukacji i Animacji Kulturalnej

**SUWALSKI
OŚRODEK
KULTURY**

Spis treści:

Wstęp:	2 str.
Kluczowe wnioski:	4 str.
O programie:	5 str.
Kontekst realizacji programu:	6 str.
Przebieg programu:	8 str.
Wyniki:	10 str.

Wstęp:

Ewaluacja to obiektywna ocena projektu, programu lub polityki na wszystkich jego etapach, tj. planowania, realizacji i mierzenia rezultatów. Powinna ona dostarczyć rzetelnych i przydatnych informacji pozwalając wykorzystać zdobytą w ten sposób wiedzę w procesie decyzyjnym. Często dotyczy ona procesu określenia wartości lub ważności działania, polityki lub programu.

Ze względu na moment przeprowadzania ewaluacji wyróżnia się następujące jej rodzaje:

- ewaluację ex ante (przed rozpoczęciem realizacji projektu),
- ewaluację bieżącą (w trakcie realizacji projektu),
- ewaluację ex post (po zakończeniu realizacji projektu).

Przedmiotowe badanie miało charakter ex-post, a wykorzystane do niego zostały dane pochodzące z raportu śródkresowego opracowanego po pierwszym roku realizacji programu, a także dane uzyskane po zakończeniu programu w roku 2015.

Częstkowa ewaluacja programu przeprowadzona w roku 2014 pomogła ukierunkować dalsze działania. Jej zadaniem było m.in. wpłynięcie na kształt współpracy między ośrodkami i placówkami kultury, jak i z samorządem. Na poziomie realizacyjnym i programowym wszystkie cele pierwszego etapu projektu zostały osiągnięte. Zrealizowano zaplanowane szkolenia dla kadry edukatorów, warsztaty edukacyjne dla dzieci i młodzieży oraz seminaria programowe dla kadry, w większej, niż zakładano liczbie.

Ewaluacja całego programu dostarcza informacji o przebiegu realizacji w drugim roku prowadzenia programu, a także zawiera rekomendacje mogące usprawnić realizację analogicznych lub zbliżonych działań w przyszłości.

Raport podzielony jest na trzy główne części zawierające:

- **kluczowe wnioski:** spis najistotniejszych wniosków z badania.
- **kontekst projektu:** omówienie tła społecznego realizowanych działań,
- **podsumowanie wyników:** zawierające dane pozyskane w trakcie badania.

Raport skupia się na ocenie przebiegu i diagnozie wpływu programu na odbiorców. By osiągnąć te cele zastosowano triangulację metod badawczych poprzez równoległe wykorzystanie zarówno technik ilościowych (ankieta przeprowadzona wśród uczestników szkoleń), jakościowych (opinii koordynatorów i osób prowadzących warsztaty), jak też analizie danych zastanych (dokumentów i opracowań powstających w toku realizacji programu).

Ewaluacja zewnętrzna została przeprowadzona z zastosowaniem następujących kryteriów oceny:

- **trafność:** pozwalająca udzielić odpowiedzi na pytanie, czy i w jakim stopniu cele projektu są zgodne z potrzebami użytkowników/odbiorców,
- **użyteczność:** pozwalająca ocenić, w jakim stopniu efekty projektu są zgodne z potrzebami użytkowników/odbiorców,
- **skuteczność:** rozumiana jako stopień, w jakim zrealizowane zostały założone cele.

Istotne z punktu widzenia ewaluacji kryterium trwałości jest na obecnym etapie niemożliwe do zbadania.

Kluczowe wnioski:

- Warsztaty i imprezy odbywające się w ramach programu SPEAK cieszyły się dużym zainteresowaniem grupy docelowej i wyraźnie odpowiedziały na jej zapotrzebowanie. Prócz dużej frekwencji wskazuje na to także fakt, iż w drugim roku realizacji programu do każdego warsztatu powstała nowa grupa lub powiększyły się składy już istniejących.
- Pozytywnie należy ocenić interdyscyplinarność oferowanych form aktywności (teatr, taniec, muzyka, śpiew, fotografia). Dzięki temu stworzono warunki do rozwoju aktywności twórczej dla osób o różnych wrażliwościach i zainteresowaniach.
- Zdecydowane uatrakcyjnienie oferty kulturalnej umożliwiło przyciągnięcie nowych uczestników. Co warto podkreślić także osoby wcześniej nie podejmujące tego rodzaju aktywności.
- Do niemal wszystkich warsztatów i szkoleń zaangażowano specjalistów z innych ośrodków (m.in. Krakowa, Warszawy, Białegostoku, Bydgoszczy) co przyczyniło się do przełamania bariery odległości i niskiej dostępności do tychże dla mieszkańców Suwałk. Umożliwiło to rozwinięcie oferty o propozycje dotąd nieobecne lub obecne w małym stopniu (m.in. śpiew gospel, warsztaty dziennikarskie, warsztaty performensu).
- Zgodnie z założeniem część warsztatów była prowadzona przez instruktorów SOK, którzy specjalistyczne umiejętności nabyli w pierwszym etapie programu. Umożliwia to kontynuację zajęć w przyszłości bez konieczności angażowania zewnętrznych specjalistów.
- W toku prowadzonych działań ustalono, iż struktura organizacyjna odpowiadająca za przebieg programu SPEAK jest niewystarczająca. W przypadku tego konkretnego programu (dzięki zaangażowaniu i poświęceniu koordynatora) udało się uniknąć porażki. Jednak warto podkreślić, że tak szerokie i złożone działania muszą być realizowane przez odpowiednio duży i skoordynowany zespół. Zabezpiecza to projekt przed niepowodzeniem choćby w przypadku choroby koordynatora.

O programie:

Punktem wyjścia do udzielenia stawianych przed raportem pytań jest pełne zrozumienie celów i założeń programu SPEAK.

Celem projektu SPEAK (Suwalski Program Edukacji i Animacji Kulturalnej) było zwiększenie roli kultury w procesie edukacji i przygotowanie dzieci oraz młodzieży do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym poprzez tworzenie warunków do rozwijania aktywności twórczej i podnoszenie kompetencji kulturalnych dzieci i młodzieży oraz kadry dydaktycznej Suwałk.

Cele te były realizowane poprzez:

- doskonalenie kadry instruktorów i nauczycieli w Suwałkach i regionie,
- organizację nowych warsztatów dla dzieci i młodzieży z różnych dziedzin sztuki,
- prowadzenie seminariów dających możliwość przedstawienia własnych propozycji szkoleń i zajęć zakresu edukacji i animacji kulturalnej.

Założono, że dzięki tym działaniom powstanie zintegrowany system edukacji kulturalnej o wysokim stopniu organizacji, którego założenia będą wyznacznikiem planów działań wszystkich biorących w nim udział podmiotów.

W wyniku tego ma nastąpić aktywizacja społeczna i zmiana w oddziaływaniu kultury na społeczność lokalną w Suwałkach: opracowanie i realizowanie programów, w których edukacja kulturalna nie jest incydentalnym zdarzeniem, ale ciągłym procesem rozwijania zainteresowań, kształcenia umiejętności i zdolności oraz postaw dzieci i młodzieży.

Partnerami projektu były: Muzeum Okręgowe w Suwałkach, Biblioteka Publiczna, Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia w Suwałkach, Centrum Edukacji Nauczycieli i organizacje pozarządowe.

Kontekst realizacji programu:

Suwałki to liczące 69316 mieszkańców¹ miasto na prawach powiatu w leżące w województwie podlaskim. Biorąc pod uwagę kontekst tego raportu warto zauważyć, że udział wydatków miasta na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego systematycznie spada i wynosił w Suwałkach w kolejnych trzech latach: 10,2% (rok 2012), 5,8% (rok 2013) i 3,9% (rok 2014)².

W Suwałkach działa 278 organizacji pozarządowych³. Duża liczba z nich jest skupiona wokół instytucji, takich jak: Suwalski Ośrodek Kultury, Centrum Współpracy Organizacji Pozarządowych Centrum 3 (wspieranego przez władze miasta), czy Biblioteki Publicznej w Suwałkach.

Organizacją większości imprez kulturalnych w Suwałkach zajmuje się Suwalski Ośrodek Kultury (powstały po połączeniu Regionalnego Ośrodka Kultury i Sztuki oraz Młodzieżowego Domu Kultury). W mieście znajduje się Muzeum Okręgowe i Muzeum Marii Konopnickiej mieszczące się w domu rodzinnym poetki. W mieście funkcjonują także galerie sztuki: Chłodna 20, PACamera oraz Centrum Sztuki Współczesnej.

Warto zauważyć, że w Suwałkach odbywa się duża liczba cyklicznych imprez:

- Międzynarodowy Festiwal Muzyczny „Ars Musica”,
- Międzynarodowy Festiwal Ludowych Zespołów Tanecznych „Źródliśka”,
- Międzynarodowy Festiwal Teatrów Dzieci i Młodzieży Wigraszek,
- Letnia Filharmonia Aukso,
- Teatr-Akcje,
- Suwalski Jarmark Folkloru,
- Suwalski Maraton Szantowy,
- Suwałki Blues Festival,
- Dni Suwałk.

¹ Źródło: dane GUS (rok 2014)

² Źródło: dane GUS (rok 2015) Vademecum Samorządowca – „Miasto Suwałki”

³ Źródło: bazy.ngo.pl

Należy więc stwierdzić, że miasto posiada bogate zaplecze instytucjonalne i organizacyjne mogące wspierać funkcjonowanie i rozwój sfery kultury. Jednocześnie jednak należy zwrócić uwagę na fakt, iż przed realizacją programu SPEAK nie podejmowano wielu zróżnicowanych działań mających na celu odpowiedź na potrzeby dzieci i młodzieży w obszarze pobudzania autorozwoju estetycznego i artystycznego. Realizatorzy programu zwrócili właśnie uwagę na ten fakt podkreślając, iż jedyną motywacją dla samodoskonalenia jest najczęściej przyszła kariera zawodowa. Projekt SPEAK był działaniem, które w sposób strategiczny i długofalowy ma odwrócić w społeczności lokalnej trend przerywania ciągłości kulturowej pokoleń i zachęcać młodych mieszkańców miasta do aktywnego zaangażowania w obszarze kultury.

Zaproszenie młodych ludzi, od samego początku do współtworzenia nowego ośrodka kultury, jako aktywnych uczestników, partnerów i twórców, do współdziałania, współtworzenia i uczestniczenia a nie biernego oglądania jest bardzo ważne i priorytetowe w kontekście wypełniania zadań edukacji kulturalnej.

Przebieg programu:

W ramach realizacji programu SPEAK przeprowadzono w ciągu dwóch lat programu szereg działań:

- Szkolenie – Techniki tańca w pracy z dziećmi,
- Szkolenie – Nabycie umiejętności wyplatania ozdób i przedmiotów użytkowych z wikliny,
- Szkolenie – Projektowanie scenografii do przedstawień szkolnych,
- Szkolenie – grafika, malarstwo, fotografia,
- Szkolenie – Tańce narodowe,
- Szkolenie – Laboratorium teatralne,
- Impreza – Muszelki Wigier,
- Warsztaty teatru ruchu,
- Warsztaty „Harmonijka ustna i jej brzmienia w muzyce klasycznej”,
- Warsztaty tańców bałkańskich,
- Warsztaty teatru tańca,
- Interdyscyplinarne warsztaty twórczej ekspresji „W poszukiwaniu Łaumy”,
- Warsztaty – Rodzinnie i na ludowo,
- Warsztaty świątecznej śpiewogry,
- Suwalski Tygiel Sztuk – Marzeńtańce,
- Warsztaty teatralne „Trzy siostry”,
- Soulwółki Gospel Workshop,
- Przegląd Rock-Pomost,
- Warsztaty tańców bułgarskich,
- Warsztaty na Międzynarodowym Festiwalu „Muszelki Wigier”,
- Warsztaty z historii teatru,
- Warsztaty tańców ludowych,
- Warsztaty dziennikarskie,
- Warsztaty teatralne ,
- Plenerowe warsztaty malarskie,
- Warsztaty plastyczne dla dzieci,

- Warsztaty nagrywania filmów reklamowych,
- Warsztaty monodramów „O Złotą Podkowę Pegaza”.

W sumie w 2014 roku zrealizowano: 7 szkoleń dla 114 nauczycieli i instruktorów, oraz 11 warsztatów dla 1339 dzieci i młodzieży. W roku 2015 odbyło się 15 warsztatów dla 2145 uczestników, 6 przeglądów umożliwiających prezentacje dokonań warsztatowych, w których wzięło udział 5340 widzów poza warsztatowych.

Należy także podkreślić intensywne działania promocyjne podjęte przez organizatorów. Każde działanie było poprzedzone kampanią promocyjną. Opracowywano i wydrukowano plakaty, ulotki na nabory nowych uczestników, oraz afisze na pokazy powarsztatowe. Zrealizowano także promocję zewnętrzną całego programu SPEAK, poprzez banery i ogłoszenia. Drukowano i rozsyłano zaproszenia na imprezy. Plakaty eksponowano w mieście i regionie.

Przeprowadzono kampanię promocyjną w mediach. Pozyskano stałe patronaty: „DwuTygodnika Suwalskiego” i Radia Białostok, oraz zamieszczano cykliczne ogłoszenia w mediach internetowych.

Założono oddzielną podstronę internetową w domenie SOK (www.soksuwalki.eu/speak/) i aktualizowano tam informacje. Pod koniec tego etapu projektu zmodyfikowano cały wizerunek zajęć i warsztatów pod kątem SPEAK, co wynikało z przeprowadzonych dyskusji ze środowiskiem edukatorów i z młodzieżą.

Zorganizowano konferencję prasową, na której zaprezentowano dotychczasowe działania SPEAK. Zgodnie z założeniem wydano także płytę CD (500 egzemplarzy) oraz dodatkowo katalog wystawy poszkoleniowej „3 x Suwałki”, który służy za stały materiał promocyjny miasta Suwałki.

Wyniki:

Opinie uczestników szkoleń SPEAK były zbierane poprzez ankietę. Celem ankiety było rozpoznanie potrzeb edukatorów (nauczycieli i instruktorów) w zakresie edukacji kulturalnej w Suwałkach oraz zidentyfikowanie możliwych płaszczyzn współpracy z Suwalskim Ośrodkiem Kultury jako wiodącą instytucją kultury w mieście.

Ankieta podzielona była na dwie części. Części I i II ankiety skierowana była do osób, które już brały udział w szkoleniach i warsztatach, a części III i IV – do wszystkich potencjalnie zainteresowanych nauczycieli, a także dla kierownictwa placówek. Celem ankiety było uzyskanie informacji dotyczących:

- tego czy uczestnik jest zadowolony z udziału w szkoleniu i czy odpowiadało ono jego oczekiwaniom,
- tego czy uczestnik zdobył dzięki szkoleniu nową wiedzę, którą będzie mógł wykorzystać w swojej aktywności zawodowej,
- tego czy uczestnik zdobył dzięki szkoleniu nowe umiejętności, które będzie mógł wykorzystać w swojej aktywności zawodowej,
- jakich szkoleń, warsztatów uczestnik oczekiwałby w przyszłości,
- możliwość współpracy danej instytucji z Suwalskim Ośrodkiem Kultury,
- planowanych w 2015 roku działań, w które SOK mógłby się włączyć.

Ankiety dostarczono do 30 placówek. Odpowiedziało 15 z nich, dzięki czemu ogółem uzyskano 38 wypełnionych ankiet.

Na pytanie o poziom szkolenia większość uznała, że było ono na odpowiednim poziomie. Ocena stopnia wykorzystania nabytych umiejętności pracy zawodowej została oceniona raczej korzystnie, z wyjątkiem szkolenia wikliniarskiego, które zostało ocenione jako zdecydowanie przydatne.

Na pytanie o to jakich szkoleń i warsztatów badani oczekiwaliby w przyszłości najwięcej osób (35% badanych) zgłosiło zapotrzebowanie na zajęcia teatralne. Na drugim miejscu w rankingu popularności znalazł się taniec (20% badanych).

Największą aktywność wykazały przedszkola i gimnazja. Warto też pokreślić, że szkoły ponadgimnazjalne zgłosiły zapotrzebowanie na organizację warsztatów na poziomie wyższym, niż przeciętne zajęcia: wykłady na poziomie uniwersyteckim z historii teatru czy emisji głosu.

Pozostałe dziedziny wskazane przez respondentów (10% badanych):

- warsztaty z projektowania scenografii i kostiumów do przedstawień szkolnych,
- warsztaty muzyczne,
- cykle edukacyjne dotyczące poszczególnych stylów w muzyce,
- warsztaty z kultury tradycyjnej,
- plastyczne.

Wśród innych jako pojedyncze odpowiedzi pojawiły się warsztaty filmowe oraz zajęcia interkulturowe.

Drugie z pytań otwartych dotyczyło innych, pozawarsztatowych zajęć organizowanych przez SOK. Tu najczęściej odpowiedzi (17% badanych) dotyczyło organizacji imprez muzycznych, w tym muzyki jazzowej, poważnej, ale i koncertów dla młodzieży (hip-hop). Tyle samo odpowiedzi dotyczyło współpracy na poziomie organizacyjnym: możliwości wypożyczenia sprzętu, korzystania z sali (nieodpłatnego lub ze zniżką), udostępniania zaplecza technicznego oraz pomocy konsultacyjnej instruktorów. Trzecia grupa zainteresowań to współpraca przy organizacji konkursów, wystaw, bezpłatnych warsztatów plastycznych.

Warto zauważyć, że respondenci wyrazili zainteresowanie stałą współpracą z Suwalskim Ośrodkiem Kultury. Najwięcej zainteresowania wzbudziły: propozycja utworzenia podstrony internetowej i wydawanie internetowego biuletynu informacyjnego (47% badanych), giełda ofert programowych (42% badanych), przygotowanie oferty zajęć pozaszkolnych kształcących umiejętności i zdolności uczniów (58% badanych), współpraca nauczycieli przedmiotów artystycznych z instruktorami SOK oraz wykorzystanie specjalistycznych pracowni SOK do zajęć pozalekcyjnych (58% badanych), wspieranie nauczycieli prowadzących szkolne zespoły amatorskiego ruchu artystycznego (50% badanych), wspieranie międzyszkolnych form działalności artystycznej (53% badanych), warsztaty artystyczne dla uczniów i nauczycieli prowadzone w instytucji kultury (61% badanych), organizacja festiwali i przeglądów animacji artystycznej i edukacji kulturalnej, promujących najciekawsze formy amatorskiego ruchu artystycznego w SPEAK (42% badanych).

Badani widzą także możliwość współpracy z SOK-iem w ramach wydarzeń organizowanych przez reprezentowane przez nich instytucje. Najwięcej propozycji padło ze strony gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Wśród nich były: konkurs recytatorski, powiatowy konkurs piosenki ludowej, piknik rodzinny. Wskazany zakres współpracy dotyczył pomocy w doborze kostiumów i rekwizytów, pomocy w organizacji zajęć, udziału instruktorów w charakterze konsultantów i jurorów.

Ważnym źródłem informacji o projekcie były także wypowiedzi trenerów i koordynatorów odpowiedzialnych za realizację konkretnych działań. Zwrócili oni uwagę, iż walorem programu jest fakt, że z oferty SPEAK skorzystały bardzo różne osoby. Choć oczywiście niektóre z warsztatów były dedykowane konkretnym grupom wiekowym (np. dzieciom) to inne, otwarte przyciągały osoby w różnym wieku i o różnym statusie materialnym, czy zawodowym.

„Grupy uczestników były w różnym wieku od 13 roku życia, dzieci i młodzież; osoby dorosłe pracujące-wykształcenie wyższe(nauczyciele, lekarze, księgowi) styl życia: zapracowani młodzi ludzie, młode matki.”

Koordynator warsztatów

„przedział wiekowy 28-55 i różne grupy zawodowe.”

Koordynator warsztatów

Mimo tak zróżnicowanych składów osobowych trenerzy i prowadzący byli generalnie zgodni co do tego, że w grupach panowała dobra, twórcza atmosfera, a uczestnicy byli bardzo zaangażowani w stojące przed nimi zadania.

„O grupie można powiedzieć same dobre rzeczy. Była spójna, zaangażowana i aktywna. Choć część osób nie wychylała się ponad przydzielone zadania, każdy miał swoje zdanie na temat pracy, mógł je wyrazić i poddać dyskusji. Grupę charakteryzowało duże poczucie humoru i wiara w sens działania”

Koordynator warsztatów

„Młodszy patrzyli z podziwem na starszych, starsi z uznaniem na dzieciaki. Nastąpiła pewna rodzinność”

Koordynator warsztatów

Należy także zauważyć, że w projekty były pośrednio też zaangażowane osoby, które nie brały bezpośredniego udziału w zajęciach, ale np. wspierały swoich bliskich.

„Partnerami wspierającymi projektu były rodziny i bliscy członków zespołu, który czynnie włączyli się w poszukiwanie lub wykonanie rekwizytów do spektaklu (m.in. kije, pistolety, szable) i innych elementów kostiumów”

Koordynator warsztatów

Z powyższego faktu wynika kolejna wartość programu. Wydarzenia realizowane w jego ramach były okazją do poznania się osób o podobnych zainteresowaniach. Warto odnotować, że niejednokrotnie były to osoby, w różnym wieku, dla których uczestnictwo w danym warsztacie było przestrzenią do współpracy, zacieśniania więzi i wymiany doświadczeń.

„Grupy uczestników były w różnym wieku (dzieci, młodzież, dorośli), ich pasją jest muzyka i śpiew pieśni gospel, osoby wierzące i działające w ideach kultury chrześcijańskiej. Osoby na co dzień funkcjonują w chórach gospel na terenie swego miasta. Nie wszyscy uczestnicy znali się wcześniej”

Koordynator warsztatów

„Wśród uczestniczek pleneru były dwie artystki malarki, które udzielały porad merytorycznych i wspierały metodycznie osoby z małym doświadczeniem malarskim.”

Koordynator warsztatów

Zdaniem badanych udział w projektach pozytywnie wpłynął na uczestników. Pozwolił im rozwinąć zainteresowania lub sprawdzić swoich sił w obszarach, z którymi wcześniej uczestnicy nie mieli styczności.

„Można przypuszczać, że projekt pobudził uczestników. Świadczy o tym duża początkowa grupa. Ci, którzy pracowali do końca, są zaangażowani w nowe projekty i obecnie przychodzą do SOK z nowymi inicjatywami”

Koordynator warsztatów

„Wszystkie osoby zaangażowane w pracę nad projektem zdobywały nowe doświadczenia, czy to dotyczące nowej warstwy historycznej i nowego materiału muzycznego, czy też związane z nowymi technikami tanecznymi. Pracę charakteryzował wspólny entuzjazm i zainteresowanie tematem”

Koordynator warsztatów

Warto także zauważyć, że pozytywny wpływ warsztatów nie zakończył się z chwilą zamknięcia programu SPEAK, ale przynajmniej w odniesieniu do części z nich, dalej się utrzymuje.

„Osoby pracujące z młodzieżą utworzyły koła zainteresowań, instruktorki pracowni Rękodzieła i Rzemiosła SOK wykonały dekorację do przedstawienia podczas imprezy miejskiej Jarmark

Kamedulski/ ogrodzenie z wikliny osady Jaćwieskiej. Ponadto wykorzystują umiejętności w pracy z grupami stałymi w Pracowni SOK”

Koordynator warsztatów

„Przeważająca część grupy to nauczycielki, których zamierzeniem było wykorzystanie warsztatów do pracy w szkole. 8 osób w sposób widoczny wykorzystuje nabyte umiejętności podczas warsztatów, zajęcia wikliniarskie, projekt, prezentowanie swoich prac”

Koordynator warsztatów

Badani wskazali na cztery problemy, które zaobserwowali w trakcie realizacji swoich programów:

- brak czasu części uczestników na systematyczny udział w próbach/ spotkaniach:

„Trudności wiązały się z frekwencją na próbach – wygospodarowaniem z czasu wolnego 3, 4 godzin co kilka dni było dużym utrudnieniem dla osób, które uczą się, pracują, mają obowiązki rodzinne”

Koordynator warsztatów

- zbyt krótki czas realizacji niektórych programów:

„Zbyt krótki czas na poznanie nowych technik. Należałoby przeprowadzić więcej warsztatów praktycznych w plenerze”

Koordynator warsztatów

- krytycznie zostały ocenione warsztaty wideoklipu, których przebieg musiał ulec zmianie z uwagi na rezygnację osoby, która miała pełnić funkcję mentora. Warto jednak zaznaczyć, że mimo tej nieoczekiwanej przeszkody projekt zakończył się częściowym sukcesem, a zdaniem koordynatora mimo trudności organizacyjnych uczestnicy zakończyli warsztat zadowoleni:

„Metody pracy były na wskroś nieprofesjonalne i bazowały jedynie na wiedzy o tym jak być powinno (posiadanej przez część uczestników), wszystko działo się przecież poza planowaniem, gdyż plany pracy miał przywieźć ze sobą YP”

Koordynator warsztatów

„Przełamaliśmy impas, uruchomiliśmy działanie podczas gdy wielu ludzi w naszym położeniu rozeszłoby się do domów i zaniechało działania”

Koordynator warsztatów

- zwrócono także uwagę na fakt, iż warsztaty dziennikarskie powinny w swoim programie zawierać także elementy związane z dziennikarstwem internetowym czy radiowym.

Taka zmodyfikowana forma zdaniem koordynatora mogłoby w większym stopniu zainteresować młodszych odbiorców.